

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 2 sierpnia 2005 r. (**GI-DEC-DS-233/05**) dotycząca przetwarzania danych osobowych Skarżącej przez Kancelarię Radców Prawnych. W trakcie postępowania Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, że Kancelaria działając w ramach udzielonego przez administratora pełnomocnictwa pozyskała i wykorzystała dane osobowe w sposób legalny.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 2005 r.

GI-DEC-DS-233/05

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) i art. 12 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 2 i pkt 5 oraz art. 33 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie przetwarzania przez Kancelarię Radców Prawnych danych osobowych Pani A,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A, (zwanej dalej także Skarżącą), dotycząca przetwarzania jej danych osobowych w sposób nieuprawniony przez Kancelarię Radców Prawnych (zwaną dalej Kancelarią).

W ocenie Skarżącej, Kancelaria z naruszeniem przepisów prawa weszła w posiadanie jej danych osobowych. W związku z tym Skarżąca zakwestionowała legalność ich przetwarzania i gromadzenia przez Kancelarię oraz wniosła o przedsięwzięcie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, (zwanego dalej Generalnym Inspektorem) odpowiednich kroków zmierzających do usunięcia jej danych osobowych z Kancelarii.

W celu zbadania zasadności zarzutu Skarżącej Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwrócił się o złożenie stosownych wyjaśnień do w/w podmiotu. Na podstawie uzyskanych wyjaśnień i załączonych do nich dokumentów ustalono następujący stan faktyczny:

1. W dniu 17 października 2004 r. Kancelaria skierowała do Skarżącej pismo informujące o wytoczeniu przeciwko niej (w imieniu swojego mocodawcy Pana X, pozostającego wierzycielem ojca Skarżącej - Pana B), pozwu o uznanie za bezskuteczną umowy darowizny nieruchomości położonej w dokonanej przez Pana B na jej rzecz.
2. W dniu 17 października 2004 r. Skarżąca skierowała do Kancelarii pismo, w którym domaga się wypełnienia wobec niej obowiązku informacyjnego z art. 33 ustawy, a w odpowiedzi z dnia 27 października 2004 r. Kancelaria poinformowała Skarżącą, iż jako odbiorca a nie administrator danych, nie jest podmiotem właściwym dla realizacji jej żądania.
3. W dniu 26 stycznia 2005 r. Kancelaria Radców Prawnych skierowała przeciwko Skarżącej na mocy art. 527 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 Prawo cywilne (Dz. U. z 1964 r. Nr 16 poz. 93 z późn. zm) pozew do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego. W powyższej sprawie, aktualnie toczy się sądowe postępowanie cywilne Nr IC 62/5.
4. Kancelaria Radców Prawnych pozyskała dane osobowe Pani A z następujących źródeł :
  - odpisu z księgi wieczystej KW 14278 uzyskanego z Sądu Rejonowego Wydziału Ksiąg Wieczystych,
  - informacji adresowej z Departamentu Rejestrów Państwowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wydziału Udostępniania Informacji – Centralne Biuro Adresowe,
  - skróconego odpisu aktu małżeństwa uzyskanego z Urzędu Stanu Cywilnego.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej ustawą, stosownie do art. 2 ust 1 ustawy, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane mogą być przetwarzane w zbiorach danych. Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy pod pojęciem przetwarzania danych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Natomiast przepis art. 7 ust. 4 ustawy, stanowi że administratorem danych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Jednym z podstawowych obowiązków administratora danych jest wykazanie co najmniej jednej z materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych, taksatywnie określonych w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 5 ustawy. Zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to

zgode, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jak również gdy jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Za prawnie usprawiedliwiony cel, ustawodawca uważa w myśl art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Katalog przesłanek wymienionych w art. 23 powyższej ustawy, jest zamknięty. Każda z przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że przesłanki te co do zasady są równoprawne, a wobec tego spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bowiem proces przetwarzania danych będzie zgodny z ustawą również wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej z wyżej wymienionych przesłanek.

Z okoliczności przedmiotowej sprawy i z zebranego materiału dowodowego wynika, że Pan X udzielił Radcy Prawnemu Panu C – (partnerowi spółki partnerskiej Kancelaria Radców Prawnych) pełnomocnictwa, na mocy którego Kancelaria jest uprawniona do podejmowania wszelkich czynności, prowadzących do wyegzekwowania wierzytelności przysługujących mocodawcy. Udzielenie przedmiotowego pełnomocnictwa znajduje uzasadnienie w przepisach art. 95 § 1 i § 2 oraz art. 96 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), które stanowią, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego. Umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo) albo na oświadczeniu woli reprezentowanego (pełnomocnictwo).

Pozyskanie danych osobowych Skarżącej przez Kancelarię w związku z toczącym się postępowaniem sądowym, w którym Skarżąca stała się uczestnikiem w charakterze pozwanej, znajduje zatem uzasadnienie zarówno w przepisach o pełnomocnictwie, jak i w art. 23 pkt 2 ustawy, gdyż Kancelaria, prowadząc postępowanie sądowe w imieniu i na rzecz swojego mocodawcy, jest odbiorcą danych, który przetwarza je, dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów.

Radca Prawny Pan C, wnosząc powództwo w imieniu Pana X, działa w oparciu o przepis prawa – w tym przypadku art. 527 § 1 Kodeksu Cywilnego, na mocy którego, gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy wierzyciel może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia

wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć (skarga pauliańska). Pan X jest zatem wierzycielem, który chcąc skorzystać z tej formy dochodzenia swoich praw, kieruje roszczenie w stosunku do osoby trzeciej (Skarżącej), występując z powództwem za pośrednictwem Kancelarii.

W celu przygotowania pozwu Kancelaria pozyskała dane osobowe Skarżącej, spełniając dyspozycje art. 187 Kpc, który stanowi, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego oraz art. 126 § 1 i § 2 Kpc, na mocy którego pismo procesowe powinno zawierać m.in. imię i nazwisko lub nazwę stron, a gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie powinno ponadto zawierać oznaczenie zawodu i miejsca zamieszkania lub siedziby stron. Zbierając dane Skarżącej, Kancelaria skorzystała ze źródeł wymienionych w pkt. 4 stanu faktycznego, na podstawie następujących przepisów prawnych : art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz. U. Nr 124 z 2001 r. poz. 1361), który stanowi, że odpisy ksiąg wieczystych według ostatniego stanu wpisów wydaje się na żądanie osób zainteresowanych lub na żądanie sądu, prokuratora, notariusza, organu administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, art. 44h ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. Nr 87 z 2001 r. poz. 960), które stanowią, że dane ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i utraconych dowodów osobistych, mogą być udostępnione osobom i jednostkom organizacyjnym jeżeli wykażą w tym interes prawny (przy tym żaden z powołanych przepisów, nie wskazuje na obowiązek zawiadomienia o udostępnieniu danych osobowych, osoby, której dane są udostępniane) oraz art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688), który stanowi, że odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku mogą być również wydane na wniosek innych osób, które wykażą w tym interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny.

Powołane w powyższych ustawach (o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz prawo o aktach stanu cywilnego), pojęcie interesu prawnego nie jest ustawowo określone. Wyjaśnia go natomiast doktryna i judykatura. „(...) Najogólniej rzecz ujmując, interes prawny to taki interes, który wiąże się ze sferą prawną danego podmiotu. Jednakże próby ściślejszego zdefiniowania pojęcia interesu prawnego, który byłby adekwatny do wszystkich wypadków (...) są o tyle zawodne, że w każdym wypadku wchodzi w grę nieco inne aspekty interesu prawnego i na czym innym on polega (...).” (Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod. red. K. Piaseckiego, Tom. I, wyd. 3, s. 403). Naczelny Sąd Administracyjny wyroku z dnia 17 sierpnia 1999 r. (sygn. akt SA 1984/98) wskazał, że „(...) mieć interes prawny w postępowaniu administracyjnym to tyle, co wskazać przepis prawa powszechnie obowiązującego, na którym wnoszący pismo opiera swoje żądanie (...)”. Natomiast w wyroku z dnia 6 września 1999 r. (sygn. akt IV SA 2473/98) Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, iż „(...) mieć interes prawny w postępowaniu administracyjnym, tzn. ustalić przepis prawa powszechnie obowiązującego, na podstawie którego można skutecznie żądać czynności organu”.

W świetle powyższego, pozyskanie danych osobowych Skarżącej przez działającą w imieniu i na rzecz swojego mocodawcy Kancelarię, znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

Odnosząc się natomiast do wniosku Skarżącej z dnia 17 października 2004 r. o wypełnienie wobec niej obowiązku informacyjnego z art. 33 ust 1 ustawy, podkreślić należy, że obowiązek ten spoczywa na administratorze danych, za którego Kancelaria nie może w niniejszej sprawie być uznana, gdyż działa wyłącznie w granicach umocowania wyznaczonych zakresem pełnomocnictwa Pana X. Tymczasem artykuł 33 stanowi, że na wniosek osoby, której dane dotyczą administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach oraz udzielić, odnośnie jej danych osobowych, informacji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 – 5a, a w szczególności podać w formie zrozumiałej: jakie dane osobowe zawiera zbiór, w jaki sposób zebrano dane, w jakim celu i zakresie dane są przetwarzane, w jakim zakresie oraz komu dane zostały udostępnione. W związku z powyższym na Kancelarii nie spoczywa też obowiązek informacyjny wynikający z art. 25 ustawy, który stanowi, że w przypadku zbierania danych nie od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę, bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych o : adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, źródle danych, prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, uprawnieniach wynikających z art. 32 ust 1 pkt 7 i 8 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.